ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 13. septembrī [1]

Lieta C-141/15

Doux SA
advokāte Sophie Gautier, kas rīkojas kā administratore sabiedrības Doux SA maksātnespējas procesā,
SCP Valliot-Le Guenevé-Abittbol, ko pārstāv advokāts Valliot, kas rīkojas kā administrators sabiedrības Doux SA maksātnespējas procesā,
pret
Etablissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

(Tribunal administratif de Rennes (Rennas Administratīvā tiesa (Francija)) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Prasības eksporta kompensācijas piešķiršanai — Regulas (EK) Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta interpretācija — Pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte — Vārdu "tirgot Savienības teritorijā "parastos apstākļos"" nozīme — Noteiktās saldētas mājputnu gaļas ūdens satura normas — Vai noteiktās normas ir novecojušas — Eksportētāja tiesības saistībā ar ūdens satura pārbaudēm un lūgumiem veikt pārbaužu kontrolanalīzes

1. Saldētas mājputnu gaļas ražošanai izmantotās atdzesēšanas metodes rezultātā gala produkts absorbē ūdeni. Ar Savienības tiesību aktiem ir noteiktas normas attiecībā uz kopējo ūdens saturu (tas ir, dabiskais fizioloģiskais ūdens saturs plus papildu absorbētais ūdens), kas tiek uzskatīts par pieļaujamu. Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Tribunal administratif de Rennes* (Rennas Administratīvā tiesa) lūdz sniegt norādījumus par to, kā interpretēt šos noteikumus kopā ar Savienības pasākumiem, ar kuriem tiek reglamentēti eksporta kompensāciju maksājumi.

2. Kopējā lauksaimniecības politika nodrošina Eiropas Savienībai vairākus instrumentus, kas tai ļauj atbalstīt cenu, kāda ir tikusi panākta par uzņēmēju tās teritorijā saražotajām precēm, kuras tiek eksportētas uz trešām valstīm. Īpaša nozīme šajos secinājumos ir eksporta kompensācijām, kas tikušas samaksātas mājputnu gaļas ražotājiem, lai tiem dotu iespēju ar peļņu eksportēt Savienības mājputnu (tostarp saldētu cāļu) gaļu pasaules tirgū, kur cenas ir zemākas nekā Savienības iekšējā tirgū. Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai ir jāievēro attiecīgie noteikumi Regulā (EK) Nr. 543/2008 [2] par mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem un, it īpaši, noteikumi, ar kuriem ir noteiktas ūdens satura normas, lai izpildītu nosacījumus eksporta kompensāciju saņemšanai, kas minēti Regulā (EK) Nr. 612/2009, ar ko tiek reglamentēta eksporta kompensāciju sistēma šādiem produktiem [3]. Tā arī vēlas uzzināt, vai ir derīgas tās testēšanas metodes, kuras tiek izmantotas, lai noteiktu, vai saldēto cāļu

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Komisijas 2008. gada 16. jūnija Regula par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem (OV 2008, L 157, 46. lpp.). Ar minēto regulu tika atcelta Komisijas 1991. gada 5. jūnija Regula (EEK) Nr. 1538/91, ar ko ievieš sīki izstrādātus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 1906/90 par dažiem mājputnu tirdzniecības standartiem īstenošanai (OV 1991, L 143, 11. lpp.). Skat. arī šo secinājumu 5. zemsvītras piezīmi.

3 — Komisijas 2009. gada 7. jūlija Regula, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (pārstrādāta versija) (OV 2009, L 186, 1. lpp.).

liemeņu ūdens saturs pārsniedz šīs normas. Visbeidzot, tā jautā, vai Regulā Nr. 543/2008 ir paredzēti noteikumi, kas ir pietiekami precīzi, lai ļautu kompetentajām valstu iestādēm veikt pārbaudes, lai pārliecinātos par ūdens saturu saldētā mājputnu gaļā, un vai procedūras uzņēmējiem, lai pieprasītu kautuves pārbaužu rezultātu kontrolanalīzes, atbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartas [4] 41. pantā garantētajām pamattiesībām uz labu pārvaldību.

Tiesiskais regulējums

Regula Nr. 1234/2007

3. Regulā (EK) Nr. 1234/2007 [5] bija paredzēti noteikumi, ar kuriem tika reglamentēta *inter alia* kopīgā mājputnu gaļas tirgus organizācija. XIV pielikuma B [I] 2. punktā bija norādīts, ka šajā regulā noteiktos tirdzniecības standartus nepiemēro mājputnu gaļai, kas paredzēta eksportam no Eiropas Savienības [6].

4. Ar 121. panta e) punktu Eiropas Komisija bija pilnvarota pieņemt sīki izstrādātus noteikumus *inter alia* attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem. Šie pasākumi aptvēra noteikumus, "ko piemēro attiecībā uz ūdens absorbcijas procentiem, sagatavojot svaigus, saldētus un ātri saldētus liemeņus un to gabalus, kā arī norādes, kas jāveic šajā sakarā" (121. panta e) punkta vii) apakšpunkts).

Regula Nr. 543/2008

5. Saskaņā ar 7. panta 1. punktu mājputnu gaļu var iedalīt "A" un "B" kategorijās. Lai mājputnu liemeņus iedalītu katrā no kategorijām saskaņā ar šo tiesību normu, tiem ir jāatbilst norādītajām minimālajām prasībām, tas ir, tiem jābūt: a) nebojātiem; b) tīriem, bez redzamiem svešķermeņiem, netīrumiem vai asinīm; c) bez neraksturīgas smakas; d) bez redzamiem asins traipiem, izņemot nelielus un neuzkrītošus; e) bez lauztiem kauliem, kas izspiedušies; f) bez lieliem sasitumiem. Lai mājputnu gaļu iedalītu A kategorijā, jāievēro noteikti papildu kritēriji (formulēti Regulas 7. panta 2. punktā) [7].

4 — OV 2010, C 83, 389. lpp. (turpmāk tekstā – "Harta").

5 — Padomes 2007. gada 22. oktobra Regula, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem ("Vienotā TKO regula") (OV 2007, L 299, 1. lpp.). Ar šo regulu tika atcelta Padomes 1990. gada 26. jūnija Regula (EEK) Nr. 1906/90 par dažiem standartiem tirdzniecībā ar mājputnu gaļu (OV 1990, L 173, 1. lpp.). Kaut arī Regula Nr. 1234/2007 bija Savienības tiesību akts, kas bija spēkā tiesvedību pamatlietā izraisījušo notikumu laikā, kopš tā laika tā pati ir tikusi atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju (OV 2013, L 347, 671. lpp.).

6 — Skat. arī Regulas Nr. 1234/2007 116. pantu. XIV pielikuma B [I] 2. punkts iepriekš tika ieviests Regulas Nr. 1906/90 1. panta 3. punkta pirmajā ievilkumā.

7 — Atšķirība starp A un B kategoriju tiek noteikta, pamatojoties uz paraugu pārbaudi un to defektu skaitu, kuri ir redzami no partijas atlasītajos paraugos. Tabula, kurā ir norādīts pieļaujamais bojāto vienību skaits katrā partijā, ir norādīta 8. panta 2. punktā. B kategorijas cāļa gaļai pieļaujamais bojāto vienību skaits ir divas reizes lielāks par A kategorijas cāļa gaļai pieļaujamo (8. panta 4. punkts). Attiecībā uz mājputnu gaļu, kas tiek ražota Eiropas Savienībā, valstu kompetentajām iestādēm ir jāaizliedz to partiju pārdošana, kurām ir lielāks skaits defektu, nekā atļauts cāļa gaļai, kas iedalīta B kategorijā (8. panta 5. punkts).

6. Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktā ir paredzēts: "Neskarot 16. panta 5. punktu [..] saldēto un ātrsaldēto cāļa gaļu var tirgot [Eiropas Savienībā], izmantojot tirdzniecību vai uzņēmējdarbību tikai tad, ja ūdens saturs nepārsniedz tehniski nenovēršamo daudzumu, kas noteikts, izmantojot analīzes metodi, kura aprakstīta VI pielikumā (notecināšanas metodi) vai VII pielikumā (ķīmisko metodi)" [8]. Dalībvalstu kompetentās iestādes nodrošina, ka kautuves veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību šiem noteikumiem [9].

7. Procedūra attiecībā uz ūdens absorbcijas pārbaudi ražošanas uzņēmumā (turpmāk tekstā – "pārbaudes kautuvēs") ir noteikta IX pielikumā. Svešā ūdens satura normas minētā pielikuma 10. punktā ir šādas: i) dzesēšana ar gaisu 0 %; ii) dzesēšana ar gaisu un smidzināšanu 2 %, un iii) dzesēšana iegremdējot 4,5 %.

8. 16. pantā ir noteikts:

"1. Regulārās pārbaudes saskaņā ar IX pielikumu attiecībā uz absorbēto ūdeni vai pārbaudes saskaņā ar VI pielikumu kautuvēs veic vismaz reizi astoņu stundu darba perioda laikā.

Ja šajās pārbaudēs konstatē, ka absorbētā ūdens daudzums ir lielāks nekā ūdens saturs, kas ir pieļaujams saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, ņemot vērā ūdeni, kuru liemeņi absorbē pārstrādes posmos, uz ko pārbaude neattiecas, un ja jebkurā gadījumā absorbētā ūdens daudzums ir lielāks nekā daudzumi, kas minēti IX pielikuma 10. punktā vai VI pielikuma 7. punktā, tad, lai kautuve varētu turpināt darbu, nekavējoties veic vajadzīgās tehniskās korekcijas.

2. Visos gadījumos, kas minēti 1. punkta otrajā daļā, un jebkurā gadījumā vismaz reizi divos mēnešos veic ūdens satura pārbaudes, kas minētas 15. panta 1. punktā, saskaņā ar VI vai VII pielikumu, ņemot paraugus no saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas no katras kautuves, kuru izvēlas dalībvalsts kompetentā iestāde. Šīs pārbaudes neveic liemeņiem, attiecībā uz kuriem ir iesniegts pierādījums atbilstoši kompetentās iestādes prasībām, ka tie ir paredzēti vienīgi izvešanai.

[..]

5. Ja 2. punktā minēto pārbaužu rezultāts pārsniedz pieļaujamos limitus, tad uzskata, ka attiecīgā partija neatbilst šai regulai. Tomēr tādā gadījumā attiecīgā kautuve var pieprasīt, lai dalībvalsts references laboratorijā tiktu veikta kontrolanalīze, izmantojot metodi, ko izvēlas dalībvalsts kompetentā iestāde. Šīs kontrolanalīzes izdevumus sedz partijas īpašnieks.

6. Ja pēc šādas kontrolanalīzes attiecīgo partiju atzīst par šai regulai neatbilstošu, kompetentā iestāde veic atbilstošus pasākumus, kas atļauj šādu partiju pārdot [Eiropas Savienībā] tikai ar nosacījumu, ka attiecīgo liemeņu atsevišķos un lielapjoma iepakojumus kautuve kompetentās iestādes uzraudzībā marķē ar papīra lenti vai etiķeti, uz kuras ir vismaz viena no X pielikumā minētajām frāzēm, rakstīta ar lielajiem burtiem sarkanā krāsā.

8 — Ūdens satura robežvērtības ("noteiktie ierobežojumi") ir norādītas VI pielikumā ("Atkausētā ūdens zuduma noteikšana (notecināšanas metode)") un VII pielikumā ("Cāļu kopējā ūdens satura noteikšana (ķīmiskais tests)"). "Notecināšanas metode" ir metode, ko izmanto, lai noteiktu saldētās vai ātrsaldētās cāļa gaļas (šajos secinājumos "saldēta cāļa gaļa" jālasa arī kā "ātrsaldēta cāļa gaļa") atkausēšanas laikā zudušā ūdens daudzumu. Ja tiek pārsniegti šādi ierobežojumi, tad tiek uzskatīts, ka liekais ūdens ir absorbēts pārstrādes laikā: i) dzesināšanai ar gaisu: 1,5 %; ii) dzesināšanai ar gaisa plūsmu: 3,3 %; un iii) dzesināšanai iegremdējot: 5,1 % (VI pielikuma 7. punkts). "Ķīmisko testu" izmanto, lai noteiktu saldētas cāļa gaļas ūdens saturu. Šī metode ietver ūdens un proteīnu satura noteikšanu paraugos, ko veido homogenizēti mājputnu liemeņi. Rezultātus aprēķina saskaņā ar VII pielikuma 6. punktā minētajiem noteikumiem, kurā šim nolūkam ir norādītas dažas formulas. 6.5. punktā ir norādīts, ka, ja vidējais septiņu liemeņu ūdens saturs, ko aprēķina saskaņā ar 6.2. punktu, nepārsniedz vērtību, kura minēta 6.4. punktā (kurā norādītas formulas tehniski nenovēršamā ūdens satura noteikšanai, kas rodas no dzesēšanas ar gaisu, dzesēšanas ar gaisu un smidzināšanu, kā arī dzesēšanas iegremdējot procesa), mājputnu gaļas daudzumu, uz ko attiecas pārbaude, uzskata par standartiem atbilstošu.

9 — 15. panta 2. punkts.

Pirmajā daļā minētā partija paliek kompetentās iestādes uzraudzībā, līdz ir pabeigtas darbības ar to saskaņā ar šo punktu vai arī tā ir citādi likvidēta. Ja kompetentajai iestādei ir pierādīts, ka pirmajā daļā minētā partija ir paredzēta izvešanai, kompetentā iestāde veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu attiecīgās partijas pārdošanu [Eiropas Savienībā].

Pirmajā daļā minētās norādes marķē labi redzamā vietā tā, lai tās būtu viegli saskatāmas, skaidri salasāmas un neizdzēšamas. Tās nekādā gadījumā nedrīkst būt paslēptas, neskaidras vai aizsegtas ar kādu citu tekstu vai attēlu. Uz atsevišķajiem iepakojumiem burtiem ir jābūt vismaz 1 cm augstiem un uz lielapjoma iepakojumiem – 2 cm augstiem.” [10]

9. Saskaņā ar 18. panta 2. punktu dalībvalstis nosaka: “praktiskus pasākumus pārbaudēm, kas paredzētas 15., 16. [..] pantā, visām tirdzniecības fāzēm, ieskaitot pārbaudes attiecībā uz ievedumiem no trešām valstīm muitošanas laikā, saskaņā ar VI un VII pielikumu. Tās informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par šiem pasākumiem. [..]”

Regula Nr. 612/2009

10. Regulas (EK) Nr. 612/2009 [11] 28. panta 1. punktā ir noteikts:

“Kompensāciju nepiešķir produktiem, kam nav pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte tajā datumā, kad pieņem eksporta deklarāciju.

Produktus uzskata par atbilstošiem pirmajā daļā noteiktajām prasībām, ja tos var tirgot [Eiropas Savienības] teritorijā parastos apstākļos ar aprakstu, kas norādīts kompensācijas pieteikumā, kā arī, ja šādi produkti ir paredzēti lietošanai pārtikā un to izmantošanas iespēja tādam nolūkam nav izslēgta vai ievērojami samazināta to īpašību vai stāvokļa dēļ.

Produktu atbilstību prasībām, kas noteiktas pirmajā daļā, pārbauda saskaņā ar standartiem vai praksi, kas ir spēkā [Eiropas Savienībā].

Kompensāciju tomēr piešķir arī tad, ja saņēmēja valstī eksportētos produktus pakļauj īpašiem obligātiem nosacījumiem, jo īpaši veselības un higiēnas nosacījumiem, kas neatbilst standartiem vai praksei, kas ir spēkā [Eiropas Savienībā]. Eksportētāja pienākums ir pierādīt – pēc kompetentās iestādes prasības –, ka produkti atbilst šādiem obligātiem nosacījumiem, kas ir spēkā saņēmējā valstī.

Turklāt par dažiem produktiem var pieņemt īpašus noteikumus.”

10 — X pielikumā norādītais 16. panta 6. punkta pirmajā daļā minētās etiķetes teksts angļu valodā ir: “Water content exceeds [EU] limit [Ūdens saturs pārsniedz Savienībā noteikto normu]”.

11 — Ar Regulu Nr. 612/2009 tika atcelta un aizstāta Komisijas 1999. gada 15. aprīļa Regula (EK) Nr. 800/1999, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV 1999, L 102, 11. lpp.). Savukārt ar minēto regulu tika atcelta un aizstāta Komisijas 1987. gada 27. novembra Regula (EEK) Nr. 3665/87, ar kuru paredz kopīgus, sīki izstrādātus noteikumus, kas jāievēro, piemērojot eksporta kompensāciju sistēmu lauksaimniecības produktiem (OV 1987, L 351, 1. lpp.).

Muitas kodekss

11. Pamatlietas faktisko apstākļu laikā eksportam paredzēto preču pārbaude tika reglamentēta ar Regulu (EK) Nr. 450/2008 [12]. Personai, kas sniedza muitas deklarāciju (turpmāk tekstā – "deklarētājs"), vai tās pārstāvim bija tiesības būt klāt vai tikt pārstāvētam preču pārbaudē vai paraugu ņemšanā (118. panta 2. punkts). Deklarētājam arī bija tiesības pieprasīt, lai tiktu turpināta attiecīgās preces pārbaude vai ņemti to paraugi, ja viņš uzskatīja, ka kompetento iestāžu iegūtie rezultāti nav spēkā (119. panta 1. punkta otrā daļa).

Regula Nr. 1276/2008

12. Regulas (EK) Nr. 1276/2008 [13] 1. pantā ir norādīts, ka šajā regulā ir noteiktas vairākas procedūras, lai uzraudzītu, vai darbības, kas piešķir tiesības pretendēt uz eksporta kompensāciju samaksu, ir izpildītas pareizi. 5. panta 4. punktā ir norādīts, ka, ja ir būtisks pamats apšaubīt, ka produkta kvalitāte ir laba, pienācīga un tirdzniecībai piemērota, muitas punkts pārbauda atbilstību attiecīgajiem Savienības noteikumiem.

Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

13. *Doux SA* ir saimnieciskās darbības subjekts, kas ražo mājputnu gaļu Eiropas Savienībā. Tās darbība ietver saldētas cāļa gaļas eksportu uz trešām valstīm. *Doux* ir saņēmusi eksporta kompensācijas saskaņā ar Savienības režīmu, ar kuru tiek reglamentēta mājputnu gaļas nozares kopīgā organizācija. Lai saņemtu šo kompensāciju, *Doux* ir jāsniedz garantijas (nodrošinājums) par to, ka tā ievēros saldētas mājputnu gaļas eksportam atbilstošās saistības. Šīs saistības ietver atbilstību prasībai, ka eksportētajiem produktiem ir "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte" saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu.

14. *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer* (turpmāk tekstā – "*FranceAgriMer*") veica *Doux* eksportam paredzētās mājputnu gaļas pārbaudes un konstatēja, ka šo produktu ūdens saturs pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikumā noteiktās normas. Tādēļ 2013. gada 22. jūlijā *FranceAgriMer* pieņēma lēmumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), ar kuru tā apturēja nodrošinājuma atbrīvošanu saistībā ar eksporta kompensāciju pieprasījumiem par pēc 2013. gada 21. aprīļa saņemtajām prasībām [14]. *Doux* ierosināja tiesvedību iesniedzējtiesā, lūdzot atcelt šo lēmumu.

15. *Doux* apgalvo, ka ar Regulas Nr. 543/2008 15. pantu noteiktās normas neattiecas uz eksportu un ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo tajā tiesības uz eksporta kompensāciju ir padarītas atkarīgas no ūdens satura eksportētā saldētā mājputnu gaļā.

12 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regula, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss) (OV 2008, L 145, 1. lpp.). Ar minēto regulu tika atcelta Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.), uz kuru Komisija atsaucas rakstveida apsvērumos. Regula Nr. 450/2008, sākot no 2013. gada 29. oktobra, ir atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes [**2013. gada**] 9. oktobra Regulu (ES) Nr. 952/2013, **ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu** (OV 2013, L 269, 1. lpp.). Skat. arī šo secinājumu 14. punktu un 14. zemsvītras piezīmi.

13 — Komisijas 2008. gada 17. decembra Regula par pārraudzību, eksporta laikā fiziski pārbaudot tos lauksaimniecības produktus, par kuriem pienākas kompensācijas vai citas summas (OV 2008, L 339, 53. lpp.).

14 — Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav informācijas par to, kad tieši tika veiktas eksportam paredzēto *Doux* saldētās vistas gaļas partiju pārbaudes. Tāpēc esmu izskatījusi šo lietu, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, kas bija spēkā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā.

16. *FranceAgriMer* uzskata, ka saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu nebūtu piešķiramas eksporta kompensācijas, ja attiecīgie produkti nevar tikt tirgoti Eiropas Savienības teritorijā parastos apstākļos un ja šiem produktiem nav "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" datumā, kad tiek pieņemta eksporta deklarācija. Saldēta mājputnu gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz noteiktās normas, neatbilst 28. panta 1. punkta prasībām un tādēļ par to nav tiesību saņemt kompensāciju.

17. Iesniedzējtiesa ir nolēmusi apturēt tiesvedību un lūdz sniegt prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautājumiem:

"1) Vai [Regulas Nr. 543/2008] 15. pantā un tās VI un VII pielikumā noteiktā ūdens satura robežvērtība ir "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" prasība [Regulas Nr. 612/2009] 28. panta 1. punkta un sprieduma lietā *Nowaco Germany* [15] izpratnē?

2) Vai saldēta mājputnu gaļa, kurā ūdens satura robežvērtība pārsniedz [Regulas Nr. 543/2008] 15. pantā un tās VI un VII pielikumā minēto un kurai ir pievienots kompetentās iestādes sagatavots veselības sertifikāts, var tikt tirgota Savienībā parastos apstākļos [Regulas Nr. 612/2009] 28. panta izpratnē un, ja var, tad kādos apstākļos?

3) Vai ar Savienības tiesībām, konkrēti, ar tiesiskās noteiktības principu, ir vai nav saderīgi, ka ūdens satura daudzuma norma nemainīgi tiek saglabāta 5,1 % apmērā atbilstoši [Regulas Nr. 543/2008] VI pielikumam un nav tikusi grozīta vairākus gadu desmitus, neraugoties uz apgalvotajām izmaiņām [mājputnu] audzēšanas praksē un dažādos zinātniskos pētījumos par šīs robežvērtības aktualitātes zudumu pausto kritiku?

4) Vai [Regulas Nr. 543/2008] VI un VII pielikums ir pietiekami precīzi saistībā ar šīs regulas 15. pantā paredzēto pārbaužu veikšanu, vai arī Francijai bija jādefinē "praktiski pasākumi pārbaudēm" "visām tirdzniecības fāzēm", lai tādējādi varētu atsaukties uz produktu eksporta fāzē veiktajām pārbaudēm?

5) Vai prasība par kontrolanalīzi, ko saskaņā ar [Regulas Nr. 543/2008] 16. panta 2. un 5. punkta noteikumiem piemēro rezultātiem, kas gūti pārbaudēs kautuvēs, var tikt attiecināta arī uz pārbaudēm, kas tiek veiktas eksportēto produktu tirdzniecības stadijā pušu klātbūtnē, tostarp saskaņā ar [Hartas] 41. pantu?"

18. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Doux*, Francijas valdība un Komisija, kuras visas sniedza mutvārdu paskaidrojumus 2016. gada 3. marta tiesas sēdē.

Vērtējums

Pieņemamība

19. *Doux*, Francija un Komisija norāda, ka iesniedzējtiesas nolēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu nav pietiekami sīki izklāstīti apstrīdētā lēmuma pamatā esošie fakti. Tātad jābūt vismaz zināmām šaubām par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību.

20. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tad, ja valsts tiesai rodas nepieciešamība lūgt tai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju, tai ir jānorāda faktiskie apstākļi un atbilstošais tiesiskais regulējums, ar kuru ir saistīti tās uzdotie jautājumi, vai vismaz jāpaskaidro faktiskie pieņēmumi, ar kuriem ir pamatoti minētie jautājumi. Nolēmumos par prejudiciālu jautājumu uzdošanu iekļautajai informācijai

15 — Spriedums, 2006. gada 7. septembris (C-353/04, EU:C:2006:522) (turpmāk tekstā – "*Nowaco Germany*").

ir ne vien jāļauj Tiesai sniegt noderīgas atbildes, bet arī jāsniedz iespēja dalībvalstu valdībām un citām ieinteresētajām personām iesniegt apsvērumus saskaņā ar Tiesas statūtu 20. pantu. Lai pārbaudītu, vai iesniedzējtiesas sniegtā informācija šajā lietā atbilst šīm prasībām, ir jāņem vērā uzdoto jautājumu būtība un apmērs [16].

21. Lietas dalībnieki rakstveida apsvērumos norāda uz dažām nepilnībām faktu aprakstā. Atbilstoši *Doux* norādītajam saldētas cāļa gaļas pasaules tirgū dominē divi Brazīlijas eksportētāji, kuru kopējā tirgus daļa ir aptuveni 70 % no minētā tirgus. Pašas *Doux* tirgus daļa ir apmēram 15 % no pasaules tirgus. Tā ir pasaulē trešā lielākā eksportētāja un lielākā eksportētāja Eiropā. Tagad *FranceAgriMer* piespriesto sodu dēļ *Doux* ekonomiskā izdzīvošana ir apdraudēta [17].

22. Francijas valdība rakstveida apsvērumos paskaidro, ka *Doux* ir saņēmusi eksporta kompensācijas kopš divdesmitā gadsimta septiņdesmito gadu vidus. Laikā no 2010. gada marta līdz 2013. gada martam Francijas muitas iestādes veica *Doux* eksportam ražotās saldētās cāļa gaļas ūdens satura pārbaudes. Lielākajā pārbaudīto preču partiju daļā noteiktās normas bija pārsniegtas. Pēc sarakstes starp Franciju un Komisiju par to, vai par attiecīgo saldēto mājputnu gaļu varēja tikt saņemta eksporta kompensācija, Komisija uzsāka grāmatojumu noskaidrošanas procedūru pret Franciju. Komisija uzskatīja, ka, lai par saldētu mājputnu gaļu būtu tiesības saņemt eksporta kompensācijas saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu, tās ūdens saturam ir jāatbilst noteiktajām normām. Komisija uzskatīja, ka Francijas iestādes nav pienācīgi uzraudzījušas attiecīgās cāļa gaļas ūdens saturu, kā rezultātā Komisija ir bijusi spiesta atlīdzināt kompensācijas maksājumus, kas īstenībā nebija jāmaksā. Francija norādīja, ka tā nepiekrīt tam, kā Komisija interpretē attiecīgos tiesību aktus, bet nolēma pieņemt apstrīdēto lēmumu līdz šī jautājuma atrisināšanai Tiesā.

23. Manuprāt, kaut arī iesniedzējtiesas lēmumā ir iespējamas nepilnības faktu izklāstā, uzdotie jautājumi skaidri norāda uz interpretācijas problēmu. Tiesai tiek lūgts sniegt skaidrojumu par noteikumiem, ar kuriem tiek reglamentētas saldētas mājputnu gaļas ūdens saturam noteiktās normas, interpretējot tos kopā ar regulējumu par eksporta kompensācijām. Noteicošais faktors nav tas, kurus no lietas dalībnieku apliecinātajiem faktiem iesniedzējtiesa galu galā uzskatīs par pierādītiem. Tāpēc, manuprāt, Tiesai ir pietiekama informācija, lai tā varētu atbildēt uz šiem jautājumiem.

Pēc būtības

Trešais jautājums

24. Sākšu ar trešā jautājuma izskatīšanu, kurā iesniedzējtiesa jautā, vai ar Savienības tiesībām un, konkrēti, ar tiesiskās noteiktības principu ir saderīgi, ka Regulas Nr. 543/2008 VI pielikuma 7. punktā noteiktās normas nav tikušas pārskatītas jau vairākus gadu desmitus, kaut gan daži zinātniski pētījumi liecina, ka tās tagad ir novecojušas. Ja šīs normas tiks atzītas par pretrunā Savienības tiesībām esošām, nebūs nekādas vajadzības atbildēt uz atlikušajiem uzdotajiem jautājumiem.

16 — Spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, *Raccanelli* (C-94/07, EU:C:2008:425, 24.–27. punkts un tajos minētā judikatūra).

17 — Saprotu, ka ar "sodiem" *Doux* domā nodrošinājumu vērtību attiecībā uz eksporta kompensāciju pieprasījumiem, kas ir tikusi iesaldēta. Tās summa ir EUR 52 106 394,36.

25. *Doux* apgalvo, ka noteiktās normas ir novecojušas, jo tajās nav atspoguļotas pašreizējās zinātnes atziņas [18]. Tādējādi normas neesot saderīgas, pirmkārt, ar Regulu Nr. 1234/2007, kurā ir iekļautas Regulas Nr. 1906/90 normas, tai skaitā noteikums, ka noteiktās normas regulāri ir jāatjauno, ņemot vērā to tehnisko raksturu [19], un, otrkārt, ar principu, ka šiem noteikumiem ir jāatspoguļo konteksts, kurā rodas to sekas. *Doux* arī apgalvo, ka noteiktās normas ir pretrunā tiesiskās noteiktības principam.

26. Francijas valdība uzskata, ka atbilde uz trešo jautājumu būs vajadzīga tikai tad, ja Tiesa atbildēs noliedzoši uz pirmo un otro jautājumu. Komisija uzskata, ka Regulas Nr. 543/2008 VI pielikuma 7. punktā noteiktās normas ir spēkā.

27. Piekrītu viedoklim, ko izteica ģenerāladvokāts Žans Mišo [*Jean Mischo*] lietā *National Farmers' Union* [20], ka attiecībā uz tiesiskajiem noteikumiem nekas nav nemainīgs un ka katram likumdevējam ir pienākums pārbaudīt "[..] ja ne pastāvīgi, tad vismaz periodiski, ka tā paredzētie noteikumi vēl arvien atbilst sabiedrības vajadzībām, un, otrkārt, grozīt vai pat atcelt noteikumus, kam vairs nav nekāda pamatojuma, un tādējādi tie vairs nav piemēroti jaunajā kontekstā, kādā jāizpaužas to sekām".

28. To ņemot vērā, manuprāt, patlaban spēkā esošās noteiktās normas ir saderīgas ar Savienības tiesībām turpmāk minēto iemeslu dēļ.

29. Pirmkārt, saskaņā ar Regulas Nr. 1234/2007 121. panta e) punktu Komisija apmēram pirms astoņiem gadiem izstrādāja sīkus noteikumus par tirdzniecību ar mājputnu gaļu, pieņemot Regulu Nr. 543/2008 [21]. Kaut gan ir taisnība, ka šīs regulas VI un VII pielikumā noteiktās normas ir tādas pašas kā iepriekš Regulā Nr. 2891/93 atrodamās, vienkārši no tā, ka ir pagājis laiks, neizriet, ka šīs (negrozītās) normas pašlaik ir novecojušas. Komisija rakstveida apsvērumos norāda, ka tā gatavojas veikt papildu zinātniskos pētījumus, it īpaši atsaucoties uz pētījumu, ko citē arī *Doux* [22]. Tādēļ man šķiet pārāk vienkārši apgalvot, ka Komisija nav izpildījusi pienākumu pārbaudīt, vai patlaban spēkā esošās noteiktās normas ir atbilstošas. Komisija pārskata šo jautājumu. Ņemot vērā, ka lēmums atstāt 1993. gada normas nemainīgas bija pieņemts 2008. gadā, ka ir jāvērtē papildu zinātniskie pierādījumi un ka tagad ir 2016. gada vidus, būtu saprātīgi sagaidīt, ka Komisija, rīkojoties ar pienācīgu administratīvo rūpību, diezgan drīz izlems, vai pārskatīt šīs normas. Tas nebūt nenozīmē, ka šo noteikto normu atkārtota izvērtēšana, ņemot vērā patlaban esošos zinātniskos pierādījumus, nozīmē, ka liekā ūdens normas tiks automātiski palielinātas vai, ja tiks palielinātas, tad par noteiktu procentuālo attiecību. Tas ir lēmums, kas principā ietilpst Savienības likumdevēja rīcības brīvībā.

30. *Doux* cenšas atsaukties uz Regulas Nr. 1906/90 noteikumiem Regulā Nr. 1234/2007, lai pamatotu savu argumentu, ka Komisijas pienākums ir periodiski atjaunināt noteiktās normas attiecībā uz ūdens saturu. Tomēr Regulā Nr. 1234/2007 nav ieviešanas noteikuma, ar kuru būtu noteikts šāds īpašs pienākums. Regulas Nr. 1234/2007 preambulas 52. un 105. apsvērumā ir tikai norādīts, ka jaunajā regulā ir ietverti vairāki iepriekšējie tiesību akti, tostarp Regula Nr. 1906/90, kas tikusi pienācīgi atcelta ar Regulu Nr. 1234/2007.

18 — Saskaņā ar *Doux* norādīto zinātniskie pētījumi liecina, ka izmaiņas saistībā ar nokaujamo mājputnu šķirnēm un vecumu/svaru varētu būt izraisījušas fizioloģiskas izmaiņas Eiropas Savienībā ražotās mājputnu gaļas ūdens sastāvā (ūdens, kas parasti ir, piemēram, cāļu gaļā), kas praksē pamato periodisku noteikto ierobežojumu pārskatīšanu. Tādējādi mūsdienu mājputnu gaļā fizioloģiskā ūdens saturs ir augstāks, nekā tas bija putniem, kas tika audzēti 1993. gadā, kad tika noteikti ierobežojumi. Gan mājputnu gaļas šķirņu audzēšanas, gan putnkopības metodes kopš tā laika ir mainījušās. Rezultātā gaļa tagad tiek iegūta no mājputniem, kas ir gan jaunāki, gan satur vairāk fizioloģiskā ūdens un mazāk proteīna nekā agrāk audzētie mājputni.

19 — *Doux* pamatojas uz Regulas Nr. 1906/90 preambulas septīto apsvērumu, kurā bija norādīts, ka ir iespējams, ka jebkurus īstenošanas noteikumus, lai ieviestu šo regulu, būtu nepieciešams bieži grozīt, ņemot vērā šī jautājuma tehnisko raksturu.

20 — C-241/01, EU:C:2002:415, 51. punkts.

21 — Šīs regulas VI un VII pielikumā noteiktie ierobežojumi ir noteikumi, ko piemēro attiecībā uz ūdens absorbcijas procentiem, sagatavojot svaigus, saldētus un ātri saldētus liemeņus Regulas Nr. 1234/2007 121. panta e) punkta vii) apakšpunkta izpratnē.

22 — Nesen veiktais Komisijas pieprasītais pētījums ir "Pētījums par Savienībā audzētās mājputnu gaļas fizioloģiskā ūdens saturu", galīgais ziņojums (ziņojuma numurs LGC CPFC/2012/492). Šajā pētījumā tika pārbaudītas saimes no septiņām dalībvalstīm, kas kopā pārstāvēja vairāk nekā 70 % no kopējās Savienībā ražotās mājputnu gaļas, pamatojoties uz 2009. gada rādītājiem. Tajā tika secināts, ka jaunākos putnos ir nedaudz vairāk ūdens un nedaudz mazāk proteīna, salīdzinot ar iepriekšējā (1993. gada) pētījuma rezultātiem, un ka ir būtiski pierādījumi, kas pamato lēmumu grozīt normas Savienības tiesību aktos tā, lai tajās tiktu atspoguļoti Eiropas Savienībā 2012. gadā audzēti cāļi (8. lpp.).

31. *Doux* argumentācijai nepalīdz arī atsauce uz tiesiskās noteiktības principu. Ar šo principu tiek prasīts, lai Savienības tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt tajā noteikto saistību apjomu un lai šīs personas nepārprotami zinātu savas tiesības un pienākumus un spētu atbilstoši rīkoties [23]. Pašreizējie noteikumi atbilst šim principam, ciktāl noteiktās normas, it īpaši notecināšanas metode VI pielikuma 7. punktā, ir skaidras attiecībā uz saturu un apjomu. Bez šiem noteikumiem nebūtu tiesiskas noteiktības.

32. Tādēļ secinu, ka Regulas Nr. 543/2008 VI pielikuma 7. punktā minētās normas attiecībā uz ūdens saturu saldētā cāļa gaļā ir saderīgas ar Savienības tiesību aktiem.

Pirmais un otrais jautājums

33. Ar pirmo un otro jautājumu iesniedzējtiesa lūdz skaidrojumu par Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta nozīmi, it īpaši attiecībā uz prasību, ka, lai varētu pretendēt uz eksporta kompensāciju, produktiem ir jābūt ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti". Vai šī prasība tiek ievērota, ja eksportam paredzētās mājputnu gaļas ūdens saturs pārsniedz minētās Regulas Nr. 543/2008 15. pantā noteiktās normas? It īpaši iesniedzējtiesa vaicā, vai šie produkti tiek tirgoti "parastos apstākļos" eksporta kompensāciju maksājumus reglamentējošo noteikumu izpratnē.

34. Komisija Regulas Nr. 543/2008 15. pantu un Regulas Nr. 612/2009 28. pantu interpretē tādā nozīmē, ka, lai par saldētu mājputnu gaļu varētu saņemt eksporta kompensācijas, tai jāatbilst noteiktajām normām. *Doux* un Francijas valdība nepiekrīt šim viedoklim.

35. Es arī nepiekrītu Komisijas attiecīgo tiesību aktu interpretācijai.

– Sākotnējas piezīmes – *Nowaco Germany*

36. Spriedumā *Nowaco Germany* Tiesa pārbaudīja, ko nozīmē prasība, ka produktiem ir jābūt ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti". Pēc divu saldētas vistas gaļas kravu pārbaudes kompetentās iestādes Vācijā konstatēja, ka dažos produktos ir konstatēti defekti – paraugi liecināja, ka dažiem liemeņiem ir salauzti un izspiedušies kauli. Kompetentās iestādes atbilstoši noteica eksporta kompensācijas par šiem sūtījumiem DEM 0 apmērā (vēlāk tās tika koriģētas līdz pusei no *Finanzgericht* maksājamās eksporta kompensācijas summas). *Nowaco* apgalvoja, ka no Regulas Nr. 1906/90 [24] 1. panta 3. punkta pirmā ievilkuma izriet, ka tur noteiktie tirdzniecības standarti nav piemērojami mājputnu gaļas eksportam un ka tādēļ tai ir jābūt tiesībām uz eksporta kompensāciju pilnā apmērā.

37. Tiesa noraidīja *Nowaco* apgalvojumus. Tās argumentāciju ir vērts pārbaudīt sīkāk.

38. Pirmkārt, Tiesa atgādināja, ka līdzīgā kontekstā tā jau ir nospriedusi, ka "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" prasība ir kompensācijas piešķiršanas vispārējs un objektīvs nosacījums un ka produkts, ko nevar tirgot [Eiropas Savienības] teritorijā "parastos apstākļos", neatbilst šīm kvalitātes prasībām" [25]. Tiesa norādīja, ka "fakts, ka produkta derīgums pārdošanai "parastos apstākļos" ir "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" jēdzienam piemītošs elements, starp citu, skaidri izriet no tiesiskā regulējuma par lauksaimniecības produktu eksporta kompensācijām tiktāl, ciktāl kopš Regulas

23 — It īpaši skat. spriedumu, 2011. gada 29. marts, *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. (C-201/09 P un C-216/09 P, EU:C:2011:190, 68. punkts) un jaunāko spriedumu, 2015. gada 10. septembris, *Nannoka Vulcanus Industries* (C-81/14, EU:C:2015:575, 61. punkts).

24 — Regulas Nr. 1906/90 1. panta 3. punkta pirmajā ievilkumā bija paredzēts: "Šī regula neattiecas – uz mājputnu gaļu, kas tiek eksportēta no [Eiropas Savienības]". Līdzvērtīgs noteikums šīs tiesvedības faktisko apstākļu laikā bija Regulas Nr. 1234/2007 XIV pielikuma B I 2. punkta a) apakšpunktā.

25 — 27. punkts un tajā minētā judikatūra.

Nr. 1041/67 [26] pieņemšanas visās attiecīgajās regulās ir ticis pārņemts "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" jēdziens, kā arī produkta pārdošanas derīguma kritērijs "parastos apstākļos"[27]. Līdz ar to, "lai to uzskatītu par "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" produktu un lai tātad attiecībā uz to rastos tiesības uz eksporta kompensāciju, produktam, kuru eksportē no [Eiropas Savienības] uz trešām valstīm, ir jābūt tādam, ko var tirgot [Eiropas Savienības] teritorijā "parastos apstākļos", un šim produktam līdz ar to ir jāatbilst kvalitātes standartiem, kas attiecas uz tā tirgošanu [Eiropas Savienībā] lietošanai pārtikā[28].

39. Pēc tam Tiesa apstiprināja, ka ar Savienības noteikumiem netiek noteikti kritēriji attiecībā uz iespēju eksportēt kā tādu. Pat ja produkts neatbilda vajadzīgajiem kvalitātes standartiem, lai to tirgotu Eiropas Savienībā parastos (turpmāk – Regulas Nr. 1538/91 6. un 7. pantā noteiktajos) apstākļos, to principā varēja eksportēt[29]. Šīs normas netika piemērotas pašām eksportēšanas darbībām, tās izmantoja, tikai lai noteiktu tiesības uz finanšu subsīdiju, ko piešķir Eiropas Savienība[30]. Interpretācija, kas pieļautu iespēju subsidēt tādu produktu eksportu, kuri neatbilst tirdzniecības Eiropas Savienības iekšienē nosacījumiem, padarītu Savienības eksporta kompensāciju sistēmu neloģisku[31].

40. Ir būtiski, ka Tiesa pēc tam konstatēja atšķirību (sprieduma 38. punktā) starp divu veidu prasībām. Pirmā kategorija ietvēra "Regulas Nr. 1538/91 6. panta 1. punktā paredzētās minimālās prasības (piemēram, ka produktiem ir jābūt bez redzamiem svešķermeņiem, bez neraksturīgas smakas un bez redzamiem asins traipiem)". Tās tika raksturotas kā "prasības, kas tieši attiecas uz produktu kvalitāti". Šo prasību neievērošana tādēļ nozīmēja, ka šis produkts neatbilstu Eiropas Savienībā piemērotajiem tirdzniecības standartiem. Otra veida prasības tika raksturotas kā "citi tās pašas regulas noteikumi, kas neattiecas uz kvalitāti (piemēram, noteikumi par produktu nosaukumiem un etiķetēm) un kuru mērķis ir sniegt informāciju patērētājiem un komersantiem". Tiesa atzina, ka uz *šo* prasību "nevar atsaukties saistībā ar Regulas Nr. 3665/87 13. panta piemērošanu" (tas ir, noteikumu, ar ko tad tika reglamentēta eksporta kompensāciju pieejamība).

41. Manuprāt, spriedumā *Nowaco Germany* noteiktie principi vienlīdz ir piemērojami šajā lietā.

42. Tomēr ir arī svarīgi atzīmēt, ka spriedumā *Nowaco Germany* jēdziens, kas bija uzskatāms par "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti", tika noteikts tieši ar atsauci uz detalizētiem iekšējā tirgus noteikumiem par tirdzniecības standartiem Eiropas Savienībā, proti, ar 6. un 7. pantu Regulā Nr. 1538/91. Šajā lietā Tiesai ir *divi* normu kopumi, kuru mijiedarbība ir jāņem vērā. Pirmkārt, tie ir pašreizējie tirdzniecības standarti, kas ir piemērojami Eiropas Savienībā. Šīs lietas vajadzībām attiecīgie standarti ir Regulas Nr. 543/2008 15. *un* 16. pantā ietvertie standarti[32]. Otrkārt, Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktā ir noteikums, ar kuru tiek reglamentēti apstākļi, kādos ir maksājama kompensācija, un kurā ir svarīgs noteikums par to, kad produkti ir uzskatāmi par atbilstošiem prasībai, ka tiem ir jābūt "pienācīgi labā tirdzniecības kvalitātē"[33].

26 — Komisijas 1967. gada 21. decembra Regula Nr. 1041/67/EEK par eksporta kompensāciju piemērošanas noteikumiem produktu sektorā, uz kuriem attiecas vienota cenas sistēma (OV īpašais izdevums angļu valodā, 1967, 323. lpp.).

27 — 28. punkts.

28 — 30. punkts.

29 — 35. punkts.

30 — 36. punkts.

31 — 37. punkts un tajā minētā judikatūra.

32 — Minētie noteikumi iepriekš bija iekļauti Regulas 1538/91, ar grozījumiem, kas tika izdarīti ar Regulas Nr. 2891/93 1. panta 7. punktu, 14.a panta 1. punktā.

33 — Šis noteikums pirmoreiz tika ieviests Regulas Nr. 800/1999 21. pantā. Tiesa ir atzinusi, ka šis noteikums ir apstiprinājis juridisko nostāju, kas pastāvēja laikā, kad tas stājās spēkā, skat. spriedumu *Nowaco Germany*, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

– Analīze

43. Sākumā atgādināšu likumdošanas vēsturi noteikumiem, ar kuriem tiek reglamentēta attiecīgi tādas mājputnu gaļas klasificēšana, kas tiek uzskatīta par atbilstošu kvalitātei lietošanai pārtikā, un noteikumiem, ar kuriem tiek reglamentēts ūdens saturs. Klasificēšanas noteikumi tika ieviesti ar Regulu Nr. 1538/91 (tiesību akts pirms Regulas Nr. 543/2008), ar kuru bija paredzēts mājputnu gaļu sadalīt divās kategorijās – "A" un "B". Lai gan "A" kategorijas gaļa ir augstākas kvalitātes nekā "B" kategorijas gaļa, abas tiek uzskatītas par tādām, ko pilnībā var tirgot iekšējā tirgū. Divus gadus vēlāk Regulā Nr. 1538/91 ar Regulu Nr. 2891/93 [34] tika ieviesti noteikumi, ar kuriem tiek reglamentētas ūdens satura robežvērtības attiecībā uz saldētu mājputnu gaļu. Šie noteikumi būtībā ir palikuši nemainīgi un pašlaik ir atrodami Regulas Nr. 543/2008 15. un 16. pantā.

44. Pievēršoties noteikumiem, ar kuriem tiek reglamentēts ūdens saturs, saskaņā ar 15. pantu pamatnostāja ir tāda, ka saldēto cāļa gaļu, izmantojot tirdzniecību vai uzņēmējdarbību, var tirgot tikai tad, ja ūdens saturs nepārsniedz normas, kas noteiktas, izmantojot notecināšanas vai ķīmisko pārbaudes metodi [35]. Tomēr 16. panta 6. punkta pirmajā daļā ir ietverta *īpaša atļauja*, kas tomēr atļauj tirgot cāļa gaļu, kuras ūdens saturs pārsniedz pieļaujamo robežu ("[..] kompetentā iestāde veic atbilstošus pasākumus, *kas atļauj šādu partiju pārdot* [Eiropas Savienībā]"), tomēr ar stingrām norāžu uz etiķetes prasībām ("tikai ar nosacījumu, ka attiecīgo liemeņu atsevišķos un lielapjoma iepakojumus kautuve kompetentās iestādes uzraudzībā marķē ar papīra lenti vai etiķeti, uz kuras ir vismaz viena no X pielikumā minētajām frāzēm, rakstīta ar lielajiem burtiem sarkanā krāsā"). Ar minētā 16. panta [6. punkta] otro un trešo daļu tika noteikti papildu drošības pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt, ka, ja cāļa gaļa tiek pārdota Savienībā (un to skaidri *var* likumīgi tā pārdot), tad tā tiek atbilstoši un skaidri marķēta.

45. Ar 16. panta 6. punkta otrās daļas pēdējo teikumu ir paredzēts tikai viens izņēmums no šīm marķēšanas prasībām: "Ja kompetentajai iestādei ir pierādīts, ka [..] minētā partija ir paredzēta izvešanai, kompetentā iestāde veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu attiecīgās partijas pārdošanu [Eiropas Savienībā]".

46. Pašsaprotami varētu teikt, ka cāļa gaļa ar šādu etiķeti patērētājam (vai uzņēmējam, kas pērk to vairumtirdzniecībā tālākai pārstrādei) tiek pasniegta citādi nekā cāļa gaļa, kuras ūdens saturs atbilst Regulā Nr. 543/2008 noteiktajām normām. Tā patiešām ir visa jautājuma būtība. Sīki izstrādāti noteikumi 16. pantā nodrošina, ka, izmantojot stingrākas marķēšanas prasības, pircējs tiek informēts par to, ka cāļa gaļā ar šādu etiķeti ir lielāks ūdens saturs. Nav grūti iedomāties, ka tādējādi viņš sagaidīs, ka varēs maksāt mazāku cenu nekā cena, kāda būs jāmaksā par cāļa gaļu, kas *nav* šādi marķēta. Tomēr abas ir cāļa gaļas, kas var tikt likumīgi pārdotas Eiropas Savienībā. Šķiet ir pamatoti uzskatīt, ka tās tiešām savstarpēji konkurē.

47. Šeit man šķiet svarīgi atgādināt par Tiesas spriedumā *Nowaco* norādīto atšķirību starp prasībām, "kas tieši attiecas uz produktu kvalitāti", un "citiem [..] noteikumiem, kas neattiecas uz kvalitāti (piemēram, noteikumi par produktu nosaukumiem un etiķetēm)". Pirmajā acu uzmetienā 16. panta 6. punkta prasība varētu šķist marķēšanas prasība, kas, ar noteikumu, ka tā tiek ievērota, ļauj tādā veidā marķēto produktu laist Savienības tirgū, gluži kā *jebkuru citu cāļa gaļu, kas atbilst visām citām produktu kvalitātes prasībām*. Atgriezīšos pie šā jautājuma vēlāk, kad padziļināti pētīšu jēdzienu "parastos apstākļos" [36].

34 — Komisijas 1993. gada 1. oktobra Regula (EEK) Nr. 2891/93 (OV 1993, L 263, 12. lpp.).

35 — Skat. šo secinājumu 8. zemsvītras piezīmi.

36 — Skat. šo secinājumu 62.–65. punktu.

48. Uzsveru, ka tikai iesniedzējtiesas, kurai vienīgajai šī lieta ir faktiski jāizlemj, ziņā ir izdarīt nepieciešamos secinājumus par to, vai saldēta cāļa gaļa, par kuru *Doux* pieprasīja kompensāciju, atbilda vai neatbilda visām citām produktu kvalitātes prasībām. Principa jautājums šeit ir par to, vai cāļa gaļa ar ūdens saturu, kas pārsniedz noteiktās normas, var tikt likumīgi tirgota Eiropas Savienībā. Atbilde uz šo principa jautājumu šķiet apstiprinoša.

49. Tagad pievēršos konkrētajam noteikumam, kas reglamentē tiesības uz kompensāciju un ir ietverts Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktā. Vai pamatlietā izskatāmie produkti bija ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti", tādējādi atbilstot šīs normas pirmajai daļai?

50. 28. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka produktus uzskata par atbilstošiem pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes prasībām, ja, pirmkārt, tie var tikt tirgoti Eiropas Savienības teritorijā "parastos apstākļos ar aprakstu, kas norādīts kompensācijas pieteikumā" [37], kā arī, otrkārt, "ja šādi produkti ir paredzēti lietošanai pārtikā un to izmantošanas iespēja tādam nolūkam nav izslēgta vai ievērojami samazināta to īpašību vai stāvokļa dēļ".

51. Ir samērā viegli izskatīt otro nosacījumu.

52. *Doux* ir uzrādījusi Francijas iestāžu izdotu veselības sertifikātu paraugus, kuros ir norādīts, ka attiecīgā mājputnu gaļa ir tikusi sertificēta kā "veselīga", ciktāl tā, *inter alia*, bija brīva no infekcijas slimību pazīmēm, bija sagatavota atbilstoši Savienības higiēnas noteikumiem un bija derīga lietošanai pārtikā.

53. No vienas puses, lai gan Regulā Nr. 543/2008 nav ietverta prasība par veselības sertifikāta izsniegšanu par mājputnu gaļu, kuras ūdens saturs pārsniedz noteiktās normas, šī sertifikāta esamība ir jautājums, ko iesniedzējtiesai būtu tiesības ņemt vērā, izvērtējot atbilstību Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta otrās daļas otrajam nosacījumam.

54. No otras puses, attiecīgā mājputnu gaļa nav jāiedala A kategorijā Regulas Nr. 543/2008 7. panta nozīmē, jo B kategorijā iedalītā cāļa gaļa arī atbilst šim nosacījumam [38]. Tādējādi tās mājputnu gaļas kvalitāte, kura tiek eksportēta lietošanai pārtikā, ir jābūt *piemērotai šim nolūkam*, bet nav jāpierāda, ka tā ir labākā gaļa, kāda tiek ražota Eiropas Savienībā.

55. Tomēr, lai gan otrais nosacījums ir jāievēro, ar to nepietiek, lai saņemtu kompensāciju. No tā, ka attiecīgie produkti atbilst higiēnas kritērijiem un tie ir komerciāla darījuma priekšmets, neizriet, ka tie ir uzskatāmi par tādiem, kas tiek tirgoti parastos apstākļos un ka tiem ir pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte [39].

56. Kā tad ir ar pirmo nosacījumu, ka attiecīgo mājputnu gaļu tirgo "parastos apstākļos"?

57. Šeit tieši ir jāizvērtē divas lietas, kurās Tiesa nosprieda, ka produkti *netika* tirgoti parastos apstākļos.

58. Spriedumā *SEPA* attiecīgais uzņēmējs uz trešām valstīm eksportēja tādu dzīvnieku gaļu, kas bija nokauti īpašās kautuvēs (pazīstamas kā "izolētas lopkautuves") saskaņā ar valsts tiesību aktiem Vācijā, kuros tiek reglamentētas dzīvnieku gaļas sanitārās prasības un to kaušana slimības gadījumos vai īpašas steidzamības kārtībā (piemēram, pēc nelaimes gadījuma). Uzņēmējam tika piešķirtas eksporta kompensācijas attiecībā uz gaļu, kas tika iegūta no šiem dzīvniekiem, līdz 1997. gada oktobrim.

37 — Produkta piemērotība tirdzniecībai "parastos apstākļos" ir raksturīgs aspekts prasībai, ka tam ir jābūt ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti", – skat. spriedumu, 2005. gada 1. decembris, *Fleisch-Winter* (C-309/04, EU:C:2005:732 (turpmāk tekstā – "*Fleisch-Winter*"), 21. punkts).

38 — Eiropas Savienībā nedrīkst tirgot tikai tādu cāļa gaļu, kuras kvalitāte ir zemāka par B kategoriju, – skat. šo secinājumu 7. zemsvītras piezīmi.

39 — Spriedums, 2005. gada 26. maijs, *SEPA* (C-409/03, EU:C:2005:319 (turpmāk tekstā – "*SEPA*"), 30. punkts).

1997. gada novembrī valsts kompetentā iestāde noraidīja eksporta kompensāciju pieprasījumu par saldētas liellopu gaļas sūtījumu, kas iegūta no īpašas steidzamības kārtībā (piemēram, pēc negadījuma) nokautiem dzīvniekiem, pamatojoties uz to, ka šiem produktiem nepiemīt "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte". Lai arī šī gaļa bija sertificēta kā derīga lietošanai pārtikā, tā tika pakļauta ievērojamiem Vācijas tiesību ierobežojumiem. Šie ierobežojumi attiecās uz ražošanu, apstrādi un izplatīšanu. It īpaši, attiecīgā gaļa varēja tikt pārdota tikai noteiktos izolēto lopkautuvju pārdošanas punktos, kuru darbība bija jāatļauj un jākontrolē kompetentajām iestādēm. Šai gaļai tika piemēroti arī apgrozījuma ierobežojumi (toreizējās) Kopienas ietvaros, jo tā varēja tikt pārdota tikai vietējā tirgū. Tiesa nosprieda, ka produkti, uz kuriem attiecas šādi ierobežojumi, nevar tikt uzskatīti par tirgojamiem parastos apstākļos.

59. Man šķiet, ka šie apstākļi ir ļoti atšķirīgi no Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktā paredzētajiem. Saskaņā ar minētās normas pirmo un trešo daļu *ar nosacījumu, ka* šis produkts ir atbilstoši marķēts, "kompetentā iestāde veic atbilstošus pasākumus, kas atļauj šādu partiju pārdot [Eiropas Savienībā]".

60. Arī spriedums *Fleisch-Winter* bija saistīts ar atteikumu eksporta kompensācijas pieprasījumam par saldētu liellopu gaļu. Pastāvēja bažas, ka attiecīgā gaļa tikusi ražota Apvienotajā Karalistē un ievesta Beļģijā, pārkāpjot eksporta aizliegumu, kāds ticis ieviests ar noteikumiem, kas bija pieņemti, lai nodrošinātu aizsardzību pret govju sūkļveida encefalopātijas (turpmāk tekstā – "GSE") [40] izplatību.

61. Produkti, uz kuriem attiecas Eiropas Savienības teritorijā, kā arī uz trešajām valstīm piemērojamais eksporta aizliegums, reaģējot uz situāciju, piemēram, GSE krīzi, nepārprotami, nevar tikt uzskatīti par tirgojamiem parastos apstākļos. Man gan šķiet, ka šīs lietas apstākļi ir ļoti atšķirīgi.

62. Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punkts ir atļaujoša tiesību norma. Ar 16. panta 6. punktu ne tuvu nav aizliegta tādas mājputnu gaļas pārdošana, kurā ūdens saturs pārsniedz noteiktās normas, bet ir skaidri ļauts to pārdot ar nosacījumu, ka tā ir viegli saskatāmi marķēta [41].

63. Tāpēc no šīs normas var pamatoti secināt, ka Savienības likumdevējs piekrita, ka cāļa gaļu, kas citos aspektos atbilst paredzētajam nolūkam, "var tirgot [Eiropas Savienībā], izmantojot tirdzniecību vai uzņēmējdarbību", pat tad, ja ūdens saturs pārsniedz paredzētās normas, vienīgi ar nosacījumu, ka tā ir atbilstoši marķēta.

64. Šāda marķēšanas prasība būtiski neierobežo attiecīgo produktu ražošanu, apstrādi un izplatīšanu salīdzinājumā ar mājputnu gaļu, kas atbilst noteiktajām normām. Tādējādi (piemēram) netiek prasīts, ka cāļa gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz noteiktās normas, būtu jāražo konkrētās vietās, ka tā būtu jāizplata atšķirīgās preču tirdzniecības vietās nekā cāļa gaļa, kas atbilst šīm normām, vai ka tā var tikt izmantota tikai noteiktiem procesiem vai mērķiem.

65. Tādēļ man šķiet, ka, ja nav pasākumu, kas ierobežo attiecīgās mājputnu gaļas apgrozību Eiropas Savienības teritorijā, vai pasākumu, kuri būtiski ierobežo šī produkta ražošanu, apstrādi un izplatīšanu dalībvalstī, kur mājputni tiek audzēti, prasība produktus marķēt ar etiķeti saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktu pati par sevi nav pietiekama, lai tas nozīmētu, ka šī gaļa netiek tirgota Savienības teritorijā "parastos apstākļos".

40 — Komisijas 1996. gada 27. marta Lēmums 96/239/EK par ārkārtas aizsardzības pasākumiem pret govju sūkļveida encefalopātiju (OV 1996, L 78, 47. lpp.), kas grozīts ar Komisijas 1996. gada 11. jūnija Lēmumu 96/362/EK (OV 1996, L 139, 17. lpp.), ar kura 1. pantu tika aizliegts no Apvienotās Karalistes eksportēt šajā dalībvalstī nokautu liellopu gaļu uz citām dalībvalstīm vai trešām valstīm.

41 — Saskaņā ar 16. panta 6. punkta trešo daļu etiķetēm ir jābūt labi redzamām, un uz atsevišķajiem iepakojumiem burtiem ir jābūt vismaz 1 cm augstiem, bet uz lielapjoma iepakojumiem – 2 cm augstiem.

66. Atgādinu arī, ka spriedumā *Nowaco Germany* Tiesa ir skaidri noteikusi, ka "uz citiem [..] noteikumiem, kas neattiecas uz kvalitāti (piemēram, noteikumi par produktu *nosaukumiem un etiķetēm*) un kuru mērķis ir sniegt *informāciju* patērētājiem un komersantiem, *nevar* atsaukties saistībā ar [kompensācijas atteikumu]" (38. punkts, mans izcēlums)[42]. Man šķiet, ka saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktu piestiprinātajā etiķetē produkts ir identificēts kā cāļa gaļa, kurā "ūdens saturs pārsniedz [Eiropas Savienībā] noteikto normu", un šajā ziņā ar šo etiķeti produktam tiek dots atšķirīgs nosaukums no "standarta cāļa gaļas"[43]. Varētu sagaidīt, ka cāļa gaļa, kas satur lieko ūdeni, tiks pārdota par zemāku cenu nekā cāļa gaļa, kas atbilst šīm normām. Un norādes uz etiķetes mērķis ir *informēt* patērētājus un uzņēmējus.

67. Visbeidzot, kārtības labad piebilstu, ka Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir norādīts, ka eksporta kompensāciju "piešķir arī tad, ja saņēmējā valstī eksportētos produktus pakļauj īpašiem obligātiem nosacījumiem, it īpaši veselības un higiēnas nosacījumiem, kas neatbilst standartiem vai praksei, kas ir spēkā [Eiropas Savienībā]"[44]. Ar šiem noteikumiem būtu iespējams nodrošināt patērētāju aizsardzību un/vai informāciju par produktu tādā līmenī, ko uzskata par atbilstīgiem attiecīgās trešās valsts kompetentās iestādes. Vismaz šķiet, ka šādu pieeju nepārprotami ir izmantojis Savienības likumdevējs, paredzot, ka šajos apstākļos eksporta kompensācijas "[..] *piešķir*" (mans izcēlums). Tiesas rīcībā nav informācijas par to, vai minētā tiesību norma ir piemērojama vai varētu būt piemērojama attiecīgajiem produktiem. Arī šis jautājums pēc vajadzības būs jāizskata iesniedzējtiesai.

– Pamatā esošie apsvērumi

68. Komisija apgalvo, ka ir jāatceras, ka eksporta kompensāciju režīma mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu eksporta produkcijai pasaules tirgū un izvairīties no pārmērīga šādu produktu daudzuma iekšējā tirgū, kas nozīmē zemākas cenas un samazinātus ienākumus uzņēmējiem[45]. Saistībā ar mājputnu gaļu, kas pārsniedz noteiktās normas, nevarot tikt piešķirta eksporta kompensācija, jo tā nekonkurējot ar mājputnu gaļu, kas atbilst šiem noteikumiem. Sliktas kvalitātes saldētas cāļa gaļas eksports graujot Savienības lauksaimniecības produktu tēlu un tāpēc neesot pelnījis finansiālu atbalstu.

69. Neuzskatu, ka šis viedoklis ir pārliecinošs.

70. Pirmkārt, Tiesai iesniedzējtiesas lēmumā nav sniegta nekāda informācija, kas norādītu uz to, kā mājputnu gaļa, kas atbilst noteiktajām normām, un mājputnu gaļa, kas tās pārsniedz, tiek izplatītas Eiropas Savienībā. Abu veidu saldēta cāļa gaļa var tikt pārdota un var arī netikt pārdota tajā pašā izplatīšanas tīklā tā paša veida pircējiem tādām pašām vajadzībām. Otrkārt, nav norādīts, vai attiecīgā mājputnu gaļa ir tikusi sertificēta kā eksportam paredzēta saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008[46] 16. panta 6. punkta otro daļu. Ja tas tā ir bijis, tad kompetentajai iestādei būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai novērstu tādas mājputnu gaļas tirgošanu Eiropas Savienībā, kurā ir pārsniegtas noteiktās normas, un šajos faktiskajos apstākļos varētu nerasties jautājums par to, vai tā konkurēja ar mājputnu gaļu, kas atbilda šīm normām[47]. Treškārt, intuitīvi ticami šķiet pieņemt, ka Savienības teritorijā tirgotā saldēta cāļa gaļa saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punkta marķēšanas noteikumiem, iespējams,

42 — Skat. šo secinājumu 40. punktu.

43 — Regulas Nr. 543/2008 X pielikumā patiešām ir noteikta nosaukumu piešķiršanas procesā izmantotās etiķetes redakcija.

44 — Skat. šo secinājumu 10. punktu.

45 — Saskaņā ar Komisijas norādīto šī politika tagad ir mainījusies un jaunā nostāja ir atspoguļota Regulā Nr. 1308/2013.

46 — *Doux* rakstveida apsvērumu 4. pielikumā ir iekļauti trīs "certificats sanitaires" ("veselības sertifikāti") paraugi. Viens sertifikāts ir izdots 2013. gada 31. maijā. Pārējie divi sertifikāti ir bez datuma. Šajos veselības sertifikātos ir norādīts, ka Francijas iestādes apliecina, ka šī putnu gaļa ir *apstiprināta* izvešanai visos trīs gadījumos. Tomēr nav skaidrs, vai šie sertifikāti tikuši iegūti, lai *sertificētu* izvešanai paredzētu mājputnu gaļu, vai patiesībā – Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punkta mērķiem vispār.

47 — Skat. šo secinājumu 66. punktu.

Eiropas Savienībā tieši konkurē ar mājputnu gaļu, kas atbilst noteiktajām normām [48]. Valsts tiesas kompetencē acīmredzami būs konstatēt jebkurus vajadzīgos faktus. Visbeidzot, šķiet mazliet tendenciozi apgalvot, ka "sliktas kvalitātes" saldētas cāļa gaļas eksports "graus" Savienības lauksaimniecības produktu tēlu, ja tas pats produkts, kā mēs redzējām, var tikt likumīgi tirgots Eiropas Savienībā.

71. Man arī jāuzsver, ka tam, vai šie konkrētie saldētas cāļa gaļas gabali faktiski ir vai nav tikuši marķēti saskaņā ar 16. panta 6. punktu kā ar liekā ūdens saturu, nav nozīmes, izskatot principa jautājumu par to, vai šāda cāļa gaļa ir ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti". *Ja* šāda cāļa gaļa tiek tirgota Savienības iekšējā tirgū, tad tā, protams, ir jāmarķē. Taču šie sūtījumi, atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem, tika eksportēti.

72. Tāpēc es secinu, ka saldētā un ātrsaldētā cāļa gaļa ar ūdens saturu, kas pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktā noteiktās normas, var tikt uzskatīta par gaļu ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti", pamatojoties uz to, ka šī mājputnu gaļa var tikt tirgota Eiropas Savienības teritorijā "parastos apstākļos" Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta izpratnē, ja tā ir marķēta saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktu un nav pakļauta īpašiem pasākumiem, it īpaši tādiem, ar kuriem būtu ierobežota tās apgrozība Savienības teritorijā vai tikai vienā dalībvalstī vai ar kuriem būtiski tiktu ierobežota tās ražošana, apstrāde un izplatīšana.

Ceturtais jautājums

73. Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai metodes, lai noskaidrotu, vai saldētas cāļa gaļas ūdens saturs pārsniedz noteiktās robežvērtības, ir pietiekami precīzas vai arī Francijas iestādēm ir jāveic pasākumi saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 18. panta 2. punktu, lai veiktu vajadzīgās pārbaudes attiecībā uz eksportu.

74. Lai gan, protams, regulas ir tieši piemērojamas valsts tiesībās, šim noteikumam ir izņēmums, ja regulas noteikumi *nav* pietiekami precīzi [49]. Uz Regulas Nr. 543/2008 18. panta 2. punktu attiecas šis izņēmums, jo ar to ir īpaši pieprasīts dalībvalstīm noteikt praktiskus pasākumus pārbaudēm, kas tostarp paredzētas 15. un 16. pantā attiecībā uz Eiropas Savienībā tirgotu saldētu cāļa gaļu.

75. Tomēr mums šeit ir darīšana ar tāda finansiālā atbalsta pieejamību uzņēmējiem attiecībā uz saldētu mājputnu gaļu, kas ir paredzēta eksportam uz trešām valstīm, un šie noteikumi nav piemērojami. Savukārt šeit nostāja tiek reglamentēta ar Regulas Nr. 1276/2008 5. panta 4. punktu, kurā ir noteikts, ka muitas iestādei ir jānodrošina, ka eksporta kvalitāte ir laba, pienācīga un tirdzniecībai piemērota saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu. To darot, muitas iestādei ir jāņem vērā attiecīgie Savienības noteikumi, tai skaitā Regulas Nr. 543/2008 15. pants, kā arī jebkādi attiecīgie, piemēram, ar dzīvnieku veselību saistītie noteikumi. Saskaņā ar Regulas Nr. 1276/2008 5. panta 4. punktu dalībvalstīm nav pienākuma veikt praktiskus pasākumus.

76. Tāpēc es secinu, ka dalībvalstīm saskaņā ar Regulu Nr. 543/2008 nav pienākuma veikt praktiskus pasākumus, lai konstatētu, vai izvešanai paredzētas saldētas cāļa gaļas ūdens saturs pārsniedz minētās regulas VI un VII pielikumā norādītās robežvērtības.

48 — Tādējādi ir iespējama tieša konkurence starp diviem Eiropas Savienībā likumīgi tirgotas cāļa gaļas veidiem, kas ļauj izvēlēties starp produktu X (cāļa gaļa, kuras ūdens saturs ir noteikto normu robežās, par augstāku cenu) un produktu Y (cāļa gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz šīs normas, par zemāku cenu).

49 — Spriedums, 2011. gada 7. jūlijs, *Rakvere Piim* un *Maag Piimatööstus* (C-523/09, EU:C:2011:460, 16.–18. punkts un tajos minētā judikatūra).

Piektais jautājums

77. Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. punktā ir noteikts, ka saldētas cāļa gaļas ūdens satura regulārās pārbaudes kautuvēs saskaņā ar VI vai VII pielikumu ir jāveic vismaz reizi divos mēnešos. Ja šādu pārbaužu rezultāti liecina, ka ūdens saturs pārsniedz noteiktās normas, tad tiek uzskatīts, ka šie produkti neatbilst Regulai Nr. 543/2008. Tomēr kautuve saskaņā ar 16. panta 5. punktu var pieprasīt veikt šo rezultātu kontrolanalīzi. Piektajā jautājumā iesniedzējtiesa vaicā, vai saskaņā ar šiem noteikumiem eksportētājiem ir tiesības arī pieprasīt veikt kontrolanalīzi attiecībā uz izvešanai paredzētu mājputnu gaļu un vai šādas pārbaudes būtu jāveic attiecīgā uzņēmēja klātbūtnē.

78. Manuprāt, atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša.

79. Pirmkārt, Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. punktā ir skaidri noteikts, ka saldētas cāļa gaļas ūdens satura pārbaudes (kas minētas 15. panta 1. punktā) nav nepieciešamas liemeņiem, kas ir paredzēti vienīgi izvešanai. Kā jau norādīju, no iesniedzējtiesas lēmuma nav skaidrs, vai attiecīgie produkti bija *sertificēti* kā paredzēti vienīgi izvešanai (vai, ja nē, tad tieši kurā brīdī tie kļuva paredzēti eksportam).

80. Otrkārt, izvešanai paredzētu preču pārbaudes kārtība ir reglamentēta Muitas kodeksā. Tādējādi šajā posmā nav piemērojami 16. panta 2. un 5. punkta noteikumi, kas attiecas uz saldētu cāļa gaļu, kas tiek tirgota Eiropas Savienības teritorijā. Muitas kodeksā "[..] ir paredzēta zināma sadarbība starp eksportētāju un valsts muitas dienestu [..]" [50]. Pamatlietas faktisko apstākļu laikā deklarētājs (vai eksportētājs pamatlietas kontekstā) vai viņa pārstāvis bija tiesīgs būt klāt vai tikt pārstāvēts preču pārbaudē un paraugu ņemšanā. Svarīgāk bija tas, ka viņam bija arī tiesības pieprasīt attiecīgo preču tālāku pārbaudi vai paraugu ņemšanu, ja viņš uzskatīja, ka kompetento iestāžu iegūtie rezultāti nav spēkā [51].

81. Treškārt, iesniedzot kompensācijas pieteikumu, eksportētājs vai nu tieši, vai netieši turpina apgalvot, ka attiecīgais produkts ir ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti". Saskaņā ar valsts tiesību aktu noteikumiem par pierādījumiem eksportētājam ir pienākums pierādīt, ka šīs prasības faktiski ir izpildītas, ja valsts iestādes apšauba deklarāciju. Tas *prima facie* nešķiet nepiemērots risinājums. Man jāpiebilst, ka Hartas 41. pants, kā nepārprotami likts saprast ar 41. panta 1. punktu, attiecas vienīgi uz indivīda tiesībām "uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās". Tāpēc tas nevar attiekties uz uzņēmēja attiecībām ar muitas dienestiem.

82. Visbeidzot, tā kā Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. punkts nav piemērojams izvešanai paredzētas saldētas putnu gaļas pārbaudes procedūrām, tāpat nav piemērojamas 16. panta 5. punktā noteiktās tiesības uz kontrolanalīzi.

Secinājumi

83. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Tiesai uz *Tribunal administratif de Rennes* (Rennas Administratīvā tiesa (Francija)) uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

— Komisijas 2008. gada 16. jūnija Regulas (EK) Nr. 543/2008 par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem, VI pielikuma 7. punktā noteiktās ūdens satura normas ir saderīgas ar Savienības tiesībām.

— Var tikt uzskatīts, ka saldētai un ātrsaldētai cāļa gaļai, kuras ūdens saturs pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktā noteiktās normas, ir "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte", pamatojoties uz to, ka šī mājputnu gaļa var tikt tirgota Eiropas Savienības teritorijā "parastos

50 — Spriedums *Nowaco Germany*, 63. punkts).

51 — Skat. šo secinājumu 11. punktu.

apstākļos" Komisijas 2009. gada 7. jūlija Regulas (EK) Nr. 612/2009, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, 28. panta 1. punkta izpratnē, ja tā ir marķēta saskaņā ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktu un nav pakļauta īpašiem pasākumiem, it īpaši tādiem, kas ierobežotu tās apgrozību Savienības teritorijā vai tikai vienā dalībvalstī vai būtiski ierobežotu tās ražošanu, apstrādi un izplatīšanu.

— Saskaņā ar Regulu Nr. 543/2008 dalībvalstīm nav jāveic praktiski pasākumi, lai konstatētu, vai izvešanai paredzētas saldētas cāļa gaļas ūdens saturs pārsniedz minētās regulas VI un VII pielikumā noteiktās normas.

— Ar Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. un 5. punktu netiek reglamentēta izvešanai paredzētas saldētas cāļa gaļas pārbaudes kārtība. Attiecīgie noteikumi ir minēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regulā (EK) Nr. 450/2008, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu.